

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De contritionis veritate aureum opus Fratris Joa[n]nis
Viualdi de Monte regali. ordinis fratrum predicatoru[m]
sacre pagine professoris**

Vivaldus, Joannes Ludovicus

[Augsburg], 1518

VD16 V 1772

Tres reges magni p[un]ctores excita[n]t nos ad recog[nis]cendu[m]
p[ro]prias iniq[ui]tates. Et p[ri]mo p[ro]ponit[ur] exemplu[m] dauid: [et]
agit[ur] de laudib[us]/ de lapsu/ atq[ue] de p[e]nia ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-30734

De laudibus dauid Fo. VII.

Considera unde venis / quō vults / quō agis / quō amittis / quō tūc tūc
 p̄fic / vel quō tūc tūc / quō cogitatioibz magis incular / quō affectibz quōve sensu requirunt
 um illecebris frequētius tangeris / vel quō tērationū machinis a maligno spū ad cognō
 acri⁹ impugnat⁹. Et cū torū interioris z exterioris hoīs statū z habitū quō tūc tūc
 possibile ē plene cogueris / nō solū qual⁹ sis. veretā qual⁹ esse debeas de cognō
 tione tui poteris subleuari ad cōtemplationē dei. Propterea eximi⁹ p̄phaz da
 uid: intelligēs quō tūc valeat apud deū vera hūlitas siue recognitio infirmitat
 ris p̄prie in Ps. xxxj. ait: Dixi cōfitebor aduersum me iniusticiam meā dño: z
 tu remisisti impietate p̄cti mei. O clementia miserantis dei. O verba aurea
 z admiranda. Non enim dixit cōfiteor: s; ait cōfitebor: nō loquit in p̄nti: s; in
 futuro: vt daret intelligi q̄ cōfessio habet annexū p̄positū cōfiteendi. Et q̄ tale
 p̄positū in casu necessitat⁹ h; cōfessiois effectū. Et iō Aug. exponēs hec p̄ba da
 uid stupet z admirās: ait: O magna pietas dei vt ad solā p̄missione p̄ctā dñi
 miserit: nondū p̄nūciat ore: et tū tam de⁹ audit in corde: q; ipm dicere q̄si q̄dā
 p̄nūciare est / vorū em p opere reputat. Explana s; sic p̄ba dauid. Dixi. i. in
 corde meo firmiter deliberaui / firmiter p̄posui / firmiter statui: p̄ctā mea reme
 morata: discussa ac p̄cogitata cōfiteri: vt corde simul z ore fatear iniusticiā me
 am aduersum me. i. accusando meipm z nō aliū. Et statim tu solus z nō alius
 p̄ dulcedine misericōdie tue remisisti impietate p̄cti mei. Et bñ mei: q; si peccauero
 h ipm meū est. Vñ Ezech. xviij. ca. Anima q̄ peccauerit / ipa moriet. Filius nō
 portabit iniquitate patris: z p̄ nō portabit iniquitate filij: sed impietas impij erit sup
 eū. Si vō a p̄cto surrexero: h nō ex me / s; pura dñi grā est: Jō Esa. xliij. c. d; sic
 Ego sum: ego sum ipe z nō ali⁹ q̄ deleo iniquitates tuas p̄ me: supple: p̄ me
 honorandū z glorificandū. Et nota q̄ hic dicit Elisas: Ego sum ad matorez
 exp̄sionē ei⁹ qd dicit / cū s; ait dauid: Et tu remisisti impietate p̄cti mei. Tal
 est sensus. Remissio peccati est ex mera grā dei: sed p̄ctm imputat faciet. q. d.
 Absit a me dñe vt retorqueā p̄ctm meū in te. Et dicā: Tu deus q̄ me indumē
 to huius fragilitatis onerasti culpandus es. Absit dñe vt dicā cōstellatio vel
 influxus corporz celestij / siue homo / siue mulier / siue diabolus / aut dispositio /
 aut ordinatio / vel cōplexio ad p̄ctm me impulit. Nam talia cogitare / dicere /
 aut credere / nō est cōfiteri iniusticiā meā aduersuz me / s; te summe bonū / sum
 me iustū / summe misericōdē de malicia inculare ad excusandas excusationes
 in peccatis. Ex dictis liquet ad purū autoritate multiplici q̄ fundamentū sal
 lutis nostre / est seipsum ac propria peccata recognoscere.

Tres reges magni p̄ctōres excitar nos ad recogitendū p̄prias iniquitates. Et
 p̄mo p̄ponit exemplū dauid: z agit de laudibz / de lapsu / atq; de p̄nta eiusdē.

Secundo pro correctioe vite melioris sitiētis ac lāguen
 tis aie pbam⁹ p̄ exēpla famosissima: q̄ ad placādū trā oīporēt⁹ dī nul
 lū efficac⁹ remediū hūi p̄t q̄ p̄ctā sua recogitēt. Hoc aut oñdīm⁹ exē
 plo triū regū / q̄ cū eēt magni p̄ctōres: p̄ sui recognitōne saluari s̄t:
 q̄ gesta in scriptur⁹ sc̄ris describunt vt suo exēplo cūcti p̄ctōres excitent ad sp̄ez
 venie. Hi sūt dauid / ezechias / z nabuchodonosor. S; videam⁹ p̄mo de re
 ge dauid. Fuit igit dauid rex hierlm / p̄phaz eximi⁹ / fili⁹ iesse / oī v̄tute ac grā
 pdit⁹: h̄cerat natura pl⁹ / benign⁹ / misericors / liberal⁹ / magnanīm⁹ / pulcer valde
 atq; angelic⁹ aspect⁹ / in arte musica p̄ctissim⁹ / in bellicis rebz exp̄tissim⁹: ac vi
 ctoriosissim⁹ / corpe optime disposit⁹ / fort⁹ valde: vt pote q̄ leones / v̄ros / ac gl
 gātes infēct⁹: z q̄ mille aduers⁹ se machinas supauit. In eo q̄ppe tā digna tā
 q̄ admirāda fuerē charismata q̄ raro i vno hoīe plūgūt. Nā i negocijs seclari
 b; valde idone⁹ fuit: z nihilomin⁹ in p̄replatiōe rez diuinaz tot⁹ erat magnifi
 cas⁹ ac dīst̄gerissim⁹: in eo parit̄ relucebat s̄ra māuetudo z hūlitas: s; nō m̄n⁹ rit dauid

De lau
 dibz ac
 meritis
 dauid.

Quante
 sublimi
 tate fue
 rat

De lapsu

dignitas ac meritis sublimitas. Nam ab homine istas didicimus: etiam psalmos et hymnos merito carmine subtilissime scripsit. Si fuit fragilis ad culpam: fuit tamen fortior ad veniam. Si potuit tot homines occidere: potuit tot lachrymas fundere. Si fuit vigilans in pascendis gregibus: fuit etiam vigilantissimus in regendis populis. Hic est vir electus secundum cor domini: de quo Samuel propheta dixit ad Saul. v. j. Reg. xij. Quasiuit dominus sibi bl. v. i. iuxta cor suum: et precepit ei dominus ut esset dux super populum suum: eo quod non fuaveris quod precepit dominus. Et brevis deus propter abundantiam rationum charismatum: merito dicitur per stygiam portam in humano genere: quod et ipse usus est quod naturaliter est capax humani generis. Ut tamen in bonis natalibus quibus gignitur per excellentiam ornat: et idcirco nobilissimus: dignissimus: prestantissimus prophetarum dicitur est quem spiritus sanctus aperit ac sublimiter per modum divine laudis suam mirabilem edidit prophetiam. Hinc Hieronymus ad Paulinum de omnibus divinis historiis libris ira inquit. David symphonides noster psindar et alcheus: Flaccus quoque Catullus atque serenus: christum lyra personat: et in decachordo psalterio ab inferis excusat regem surgentem. Hec Hieronymus. In quibus per his Hieronymus assimilat David quoniam poetas lyricorum non habet: eo quod lyrico metro psalterium hebraice scripsit. De autem lyrica quod lyrica scribitur: et proprie lyrica dicuntur carmina quae lyra cantantur: sic sunt carmina Horacij. Hieronymus vocat deus simonidem aut symphonidem: quod ipse lyricus scripsit apud hebraeos: sic sicut simonides apud grecos. Iste quoque i. v. l. erym. c. ij. de sic. Des psalmi apud hebraeos metrico carmine constat esse compositi. Nam in more romani Flaccus: et greci Pindarus: nunc alij sambio currunt: nunc elegiaco personat: nunc saphico nitentur trimetro vel tetrametro pede incedentes. Hec Iste. Josephus etiam historicus hebraeus i. vij. l. antiq. ratu. c. xvj. inquit. David enim vir fuit optimus et omni parte plenus: quos esse oportet in regibus quibus rationem gerentium compositis salus. Ubi ibi si vis laudes mirificas quas scribitur Josephus de virtutibus ac meritis David: quas raseo cum brevitate. Si vero optas plura videre de eodem lege explanationem et recte dixerim recollectionem nostram super psalmos peniales.

De dicitur
eximi^o p
pberaz.

De dicitur
ly
ric^o z quo

De lapsu
dauid ad
mtra sce
lera z pca

Postquam diximus sub brevibus de virtutibus ac meritis david: dignum est ut de david ad recreacionem ac correctionem languentis anime aliquid subtiliugam de lapsu eiusdem ad multa scelera et turba peccata. Quamvis ergo david placuerit deo propter religiositatem: mansuetudinem: ac bonitatem suam: nihilominus non potest excusari quoniam multa horribilia peccata commiserit: quae indulgentiam necesse est: quod vere recognovit deum qui offendisse: licet Josephus historicus hebraeus fere vbiq. conet excusare eum a labe peccatorum. v. i. vij. l. antiq. iudaeae. c. xij. de. quod david nihil omnino in vita sua: propter in casu vixit vixit deliquit cuius dicitur miramur. Non enim potest excusari deus a peccato iniusticie: quoniam precipitant prolixitatem suam ut bona hereditatis. Diphiboseth filij Jonathe darent illi seruo aduatores ac medosus Sibe cui dixit deus. Tua sunt omnia quae fuerunt in diphiboseth: ut habet i. Reg. xvj. c. Claz est quod tunc deus male precipitant ac iniuste iudicavit: ut deus ibi de Neco. de ly. Tu quoque Siba meritis est: ut clare patet. i. Reg. xix. c. vbi diphiboseth se excusavit apud regem david. tu quoque dato quod dixit: tamen diphiboseth erat prius audientus aut pietas aliter erat dilucidanda antequam dederent. Jo moyses teste Gregorius. instruens nos ne ex corde nostro: sed ex precepto divino dederentis suam profecturam: quarelas populi semper ad dominum in tabernaculum ingressus deferrebat: et iuxta ea quae dominus impabat iudicia proponebat. Hinc Gregorius ait: et habet. xj. q. ij. Sumo peccatum cavendum est ut rectores ecclesie: et publica iudicia exerceret in dederentis sententis: nullatenus leuitate aut furore ducti sint precipites. Sed causis prius diligenter ventilatis: cum res quae ignorabatur pleniter ad noticiam venerit: tunc divina et humana lex resoluat: et secundum quod ibi constitutum est personarum acceptioe remota diffinitiva sententia profecturam. Hec Gregorius. Et propterea Varro ait. Impetie signum est exigere cito fieri quod difficultissimum est. Et Socrates dicere solebat. Velox constitutum sequitur penia. Et Seneca inquit. Ingens recra debilitat fracidia. et itez. Fratus facinus constitutum putat. Ex isto facto David dat exemplum regibus ac principibus apertissimum quantum sunt periculosi adulatorum ac detractores. Cum enim David esset tam pius: scilicet

Nota

Dubium primum Fo. VIII.

2 iust? nihilominus ex p̄bis Sibe adulator? fuit ita capt? ac p̄bis est? mēdaci-
bus adeo inuolut? vt daret sniam inuista inaudita pre: 2 qd̄ pelus est. Post q̄
Dauid audiuit m̄phiboserth se excusantē: nō retracta uit̄ totū q̄ tā iniuste in-
dicauerat. S; Sibā suū pessimū fecit equalē dño suo: quē tñ debuisset suspēde
re p̄ falsas accusationē dñi sui de crimie lese maiestatis: vt d̄r Alco. de ly. Hic
diu? Hiero ad Cellatā i epla q̄ incipit. Uer? sc̄pture celebrata snia ē: d̄r sic.
Nihil em̄ tā inq̄erat ansmū: nihil est q̄ ita mobilē mentē ac leuē factat: q̄ facti
le totū credere: 2 obtrecreator? p̄ba temeraria a sensu mētis seq. Hinc em̄ crebre
dissensionēs: hinc odia iniusta nascunt: h̄ est qd̄ sepe de amicis fac̄ inimicos dñi
cōcordes qd̄ē: sed credulas aias maliloq̄ lingua dissociat. Ar̄ i magna quies
anmi: magna q̄ est mox q̄uitas nō temere de q̄q̄ sinistra qd̄ audire. Hic q̄
est q̄ ita se i h̄ viciū armavit: vt apud eū detrahēre nemo audeat. Hec Hiero.
Iteq̄ in eadē epla d̄r sic. In mult? maxie isto tpe regnat hoc viciū adulatoris:
qd̄q̄ grauissimū est: humanitatē ac beniuolētē loco ducti: eoq̄ fit vt tā q̄ adu-
lari nescit: aut iust? aut sup̄b? putet. Est sane/ grande/ ac subtile artificiu lau-
dare aliez in cōmendationē sui: 2 decipiēdo anmū sibi obligare decepti. Etā
Hiero. ad Rusticū monachū in epla q̄ incipit. Nihil ch̄iano felicit?: cui p̄m̄t
tunt regna celoz: d̄r sic. Ne credas laudatorib? tuis: imo trisitorib?: aurē ne libe-
ter accōmodes q̄ te cū adulatorib? fouerint: 2 qd̄ammodo impotē mētē effecerint
si subito respereris/ aut cōtortaz dephēdes post te colla curuari/ aut manu agi-
tari aures asini/ aut estuantē canis p̄dēt linguā. Hec Hiero. Si op̄ras vider
re p̄la de h̄ vicio adulatoris: vide aureas snias diui Hiero. i epla ad demetriū
q̄ incipit. Si summo igeno pariq̄ frat? scia. 2 itez i epla maḡ ad Eustoch. p̄gi-
nē q̄ incipit. Audi filia 2 vide. Ulteri? p̄cedēdo i casu nro peccauit Dd̄ p̄ sup̄-
bia: vanā gl̄iaz: 2 auariciā: qñ tact? aura hūant fauor? fec̄ nūerare p̄lm̄ a van
v̄sq̄ bethsabee vt scribit. ij. Re. xxiij. c. In q̄ etiā facto peccauit p̄ iobediētā:
qz̄ trāsgressus ē mādātū dñi: qd̄ h̄ Exo. xxx. c. vbi p̄cipit moȳs sic. Qū ruleris
summā filloz isrl̄ iuxta numez dabūt singl̄ p̄ctū. p̄ aiab? suis dño 2 nō erit pla-
ga i eis cū fuerint recēssit. Hoc aut̄ nō fuit obfuarū a Dd̄ i ista nūeratiōe siue
descriptiōe: idcirco facta nūeratiōe p̄li p̄cussit cor Dd̄: cū vt d̄r. ij. Re. xxiij. c. i.
p̄cia rep̄hēdit eū. vñ dixit. Peccauit vald̄ i h̄ facto. Ex q̄ redargu? fuit a gad
p̄ba 2 sc̄a est igēs plaga i p̄lo: nā occisi s̄t p̄ agelū. lxx. millia viroz: vt d̄r ibidē.
P̄la alia p̄ca/ q̄ntora his/ cōmissit Dd̄ q̄ d̄scribunt. ij. Re. xi. 2. xij. c. Nā p̄mo
peccauit adulterādo cū bethsabee vxore vrie et̄hel fidelissimū sui sui. Erat q̄p
pe m̄ll̄er pulera valde q̄ ex Dd̄ i illo costu p̄ceptū fillū. Et sic ioseph? historic?
hebre? i. vij. ll. an. iud. c. vij. ast. Quāuis Dd̄ esset nā iust? atq̄ religiosus et
p̄rias leges maḡ p̄tute fuaret: nihilo min? vidēs multerculā specie valde pul-
cerrimā accūcē. feis p̄ponēdā cui? pulcritudine stupēs p̄cipiscētā retiere nō
potuit. Est at̄ adulterū valde horribile p̄m̄ atq̄ ḡuissimū. Nā i p̄ctis q̄ fiūt
i p̄xim p̄mū penale. l. dignū pena et̄ā mortē est homicidiū. Scdm̄ ē adulterū
maius q̄p̄e ē q̄ furtū: rapina mēdaciū. 2 alijs p̄lib. Propterea oēs leges d̄re
stant h̄ scel? lex natural: lex et̄yl: lex moȳsatica: lex p̄blica: lex canonica: lex euā-
gelica: iō oīs hō cauere d̄z ab h̄ p̄cō. Hic Lemēs papa. 2 h̄. xxxij. q. vij. Quid
inq̄t in oib? p̄ctis adulterū ḡuissimū ē: Scdm̄ nāq̄ i pens obriet locū. Hec ille.
Etā q̄ntē ḡuitatē sit h̄ scel? ond̄it s̄. Th. in. j. ij. q. lxxij. ar. v. i. rñ. ad. j. arg. vbi
d̄r sic. Adulterū nō solū p̄riet ad p̄m̄ luxurie: s; et̄ p̄riet ad p̄m̄ iniusticie: 2 q̄
rū ad h̄ p̄r ad auariciā reduct: vt glo. d̄r ad eph. v. c. sup̄ illd̄. Ois fornicator aut
imū. aut auar. Et tūc ḡuissimū ē adulterū q̄ furtū q̄ro hoi ē carior vxor q̄ res pos-
sessa. Etqz̄ adulterū Dd̄ hūit mltas d̄formitates: 2 fuit duplex adulterū: qz̄
vtraq̄ ps erat p̄ngata tā tpe q̄ bethsabee: iō fuit ḡuissimū. Scdo peccauit
Dd̄ p̄ simulationē 2 hypocrisim. Est em̄ hypocrisis fm̄ Th. in. ij. q. lxxij. ar. ij.
simulatione aliene persone: sicut cū p̄ctōz simulat p̄sonam iusti. Ideo hypocrisis

Quātoz
maloz cā
sint vtra
crozes.

Nota

Adulterū
um ē hor-
ribile pec-
carum.
Omes le-
ges dete-
stant adu-
lterium

De lapsu

teste Iſtd. greco fm̄oe: latie ſilator interpretat: q̄ cū irus mal⁹ ſit: bonū ſe palā
oñdit. hypo em̄ falſum: criſim iudicū interpretat. Quāte autē ſūtras ſit talē ſila
to oñdit. **Dare⁹** Tul. i. ij. li. de offi. ſic dī. **Q̄s** aliō agētes z aliud ſimulātes
p̄fici: improbi: maliſi ſūt. nullū igit̄ eoz factū p̄t eē vtile cū ſit torū vicij in
q̄natū. **Hec Tul. Sic Dō** cū eſſz tūc pctōz magn⁹ ſilabat ſe iuſtū z bonū. **Iō**
volēs abſcōdere ſcel⁹ ſuū miſit ad **Joab** p̄ncipē exercit⁹ ſui dī. **Uſte** ad me
Uria ethē. **Iō** ei miſit p̄ eo vt ſpe vltas dormiret cū vxore ſua: z ſic p̄m **Da**
uid occideret. **Tertio** peccauit **Dō** victo duplicitatē. **Nā** duplicitas cordis ē
aliqd̄ oñdere z aliō intēdere. **Iſta** cordis duplicitas ē magnū ſcel⁹ deo z hoibz
exoluſ. **Sūt** em̄ viri duplices ſic venatores iēdētes iſidias z fraudes de q̄bz dī
Ecc̄l. ij. c. **Ue** duplici corde z labijs ſcleratz. **Et** **itez. v. c.** **Q̄s** pctōz p̄ba i du
plicit̄ ligua. **Hoc** victo fuit maculat⁹ **Dauid**. **Nā** poſtq̄ venit **Urias** ad **Dauid**
q̄ſiuit ab eo fraudulent. **An** recte ageret **Joab** z p̄ls. **Hoc** at maliſiſe dixit:
ne vltas percipet cauſaz ſui aduētus. **Unū** q̄dē oñdebat p̄boiſz corde aliō intē
debat. **Ex** q̄ p̄z ſūtras p̄ci **Dauid** q̄ de re tā enozm̄ fidelē irriſit ſuū. **Hinc**
Dare⁹ tullē in. ij. li. officioz ait. **Nec** ylla p̄ntes vite maior iuentri p̄t q̄ in
maliſiſa ſilatorē intelligēte. **Quarto** peccauit **Dauid** i mō occultādi p̄m ſuū
Lū em̄ mod⁹ ſit q̄dā discretio regulās oēm diſciplinā ſine q̄ p̄tutes ſūt vicia.
Uel fm̄ **Tho.** mod⁹ ē dererminatō adiacēs rei. **Uel** ē q̄dā mēſura actuū hūano
rū. **Iō** q̄nto aliqd̄ p̄ctm̄ peiori mō cōmitit̄ tāto ſul⁹ a ſcriis doctoribz iudicat:
q̄ act⁹ morales recipiūt ſpecle a mō za fine. **Propterea** **Dauid** volēs abſcōdere
p̄m ſuū hūit turpē modū imo peſſimū. **Nā** volebat introducere falſuz heredē
i p̄i vrie. **Et** tō iducebat illū ad dormiēdū cū vxore ſua: vt ſil⁹ naſcitur⁹ aſerit⁹
beret̄ et. **Quinto** peccauit **Dauid** iebriādo vria. **Lū** em̄ vrias eſſz valde deu o
tus z rect⁹ corā dño recusauit deſcēdere i domū ſuā: nec voluit dormire cū vxo
re ſua vt dī i textu. **Iō** **Dauid** vocauit eū vt comederet z biberet corā ſe: z tūc
inebriauit eū factēs p̄ ſuos ſuos occite ſibi dare porū iebriatiū. **In** q̄ re pecc
cauit **Dauid** mortalit̄: vrpote iſerēdo nō ſolū iſurriā z cōtumeliā tā iuſto milibz
et: ſz etiā notabile nocumētū z dānū: q̄ ebrietatē obnubilat z extinguit fere lu
mē rōnis q̄ ſecernit hō a beſtijs. **Iō** **Dee. iij. c. dī.** fornicatio z ebrietatē aufe
rūt cor. **Propterea** filie **Loth** q̄ iebriarūt p̄ez ſuū: vt hī **Gen. xij. c.** nō excuſant̄
a pctō mortali q̄uis haberet̄ p̄iā iſerētionē. **teſte** b. **Tho. i. iij. ſen. dī. xxxij. i** ex
poſitōe ſe. **Sz** **Loth** credit̄ imunis fuiſſe a pctō mortali. tā p̄t ebrietatē q̄
p̄t iec̄tū: vt dī **Tho. i. ij. q. cl. ar. iij.** **Et** idēcirco nota q̄ i ebrietate duo artē
dī p̄t. ſ. defect⁹ p̄ns: z act⁹ p̄cedēs: ex p̄te at defect⁹ p̄ntis in q̄ ligat̄ vltus rōnis
ebrietatē hz excuſare p̄m in q̄ntū cauſat̄ inuolūtariū p̄ iſerētiā. **Sz** ex p̄te act⁹
p̄cedēt̄ videt̄ eē diſtinguēdū: q̄ ſi ex actu illo p̄cedēte ſubſecuta ē ebrietatē ſine
pctō: tūc p̄m ſeq̄ns excuſat̄ totalit̄ a culpa ſic forte accidit̄ de **Loth**. **Si** at̄ act⁹
p̄cedēs fuit culpabil̄: ſic nō totalit̄ excuſat̄ aliq̄s a pctō ſeq̄nti q̄. ſ. reddidit̄ volū
tariū ex volūtate p̄cedēt̄ act⁹ in q̄ntū. ſ. aliq̄s dās operā rei illicitē icidit̄ i ſeq̄ns
pctm̄: dimiſit̄ in ſeq̄ns pctm̄ ſic dimiſit̄ rō volūtarij. vñ **Aug. i** **Faustu** dī
cit q̄ **Loth** culpādus eſt nō in q̄ntū ille iec̄tus: ſz q̄ntū ebrietatē meruit. **Se**
xto peccauit **Dauid** factēs horribile homicidiū nō q̄dē ex impetu ire: ſed tra
ctate z appēſate cū longa ac mltiplici diſcuſſione ani qd̄ pelus eſt. **Quarta** autē
ſit grauitas hui⁹ pcti ſat̄ liquet̄ ex graui punitiōe p̄mi homicide **Cain**. **Eſt**
em̄ homicida deſtructor humani generis: q̄ exterminat̄ hoicm̄ factū ad ima
ginē dei z ſimilitudinē ſui. **Iſto** igit̄ tā horribili pctō fuit maculatus **Dauid**.
Nā vidēs q̄nō poterat̄ iducere vria ad dormiēdū cū **Beithſabee** vt ſic miſerit̄
ſuā regeret. tūc ſcripſit̄ eplam ad **Joab** dicēs. **Ue** poneret̄ vria ex aduerſo belli
vbi fortiffimū erat̄ plū vt ſic occideret̄ qd̄ z factū eſt. **Ex** q̄ parz grauitas hui⁹
homicidij ex mltiplici circūſtātia agguāte p̄m. **Nō** ei ſuffecerūt **Dauid** tot ac

tate iniquitates commisit in Urta/capitulum/ac iustum miltre: s; illu pdicorte fec occide
 re. Septimo peccauit David: q; no solu Urta occidit: s; occasioe mortis sue
 ples alij sui i illo prelio irerfecti sur:z parit mlti vulnerari/z pculsi/ atq; d
 alia plima dāna z mala facta sūt: vt solet fieri ab yrraq; pre bellactum. Cōsi
 derat ei gūitas culpe/ rōe nocumētī psequē. Ubi ē g; mai? damnū tibi ē mai?
 pctm/ ceteris partib;: z q; i illo plictu cor dāna secuta sūt/ q; oim tpe David cā
 fuit: tō pctm ei? iudicat gūissimū: q; ille facrē/ cul? auctoritate fit. Hinc Pau
 l? ad Ro. j. ca. Digni sūt morte/ nō solū q; faciūt ea: s; q; cōsentūt facierib;. David oc
cidit ples
mōz
te Urte.
 Octauo peccauit David scādaltzādo ac ifamādo vīā i p̄spectu Joab. Fama
 ar est nobilissim? thesaur?: imo pctiosior cūctis reb; tpalsib;: vt j. latius patebit. Dō pecc
cauit ifam
mādo vīā
am.
 Et tō h respectu fuit peccauit David. Cū ei toab p̄p̄mmer Urta accepisset
 eplaz dauid: credidit toab q; Urta offendisset gūiter regē/ ex q; ess; dign? mor
 re Hinc Josephus in. vij. li. antiqtat; iudae. c. vij. dr: q; dauid significauit p
 eplam suā vltiōis modū: ne fieret vīas i suo scelere manifest?. Joab ar cū sci
 ret vīā pstantē miltre ac magnanīmē/ q; magis eligeret mortē q; turpēt fugere
 posuit eū i loco vbi erat onus plij: sicq; mortu? ē. Nono peccauit dauid p ne
 gligētā/ siue p p̄ceptū/ siue p̄doluturnitatē t̄p̄is stando i miseria tātoz pctōz q;
 si p annū. Quia tpe q; peccauit dauid adulterādo cū Bethsabee. vsq; ad rephe
 sionē factā p Nathan trāsīuit fere annus. Hoc p̄tz ex h: q; fill? quē p̄ceperat
 Bethsabee tā nat? erat. Prop̄tea nathan dixit ad dauid. Fill? q; nat? est tibi:
 morte moriet: vt dr. ij. Re. xij. c. Hic Boe. i. liij. li. de p̄sol. p̄sa. liij. dr sic. Si neq;
 eta miseros fac: miserior sit necesse ē doluturnoz nequā. Decimo gūitas pcti
 David iudicat ex eo q; mltre deformitates fuerūt aggruātes pctm suū. Nā il
 la culpa dr gūtor in q; trāsgressio est mltiplicioz: puta in q; sūt mltre trāsgressio
 nes/ sic in h pctō Dō i q; fuit excessus culpaz mltaz siue iniusticiaz z iniuriay
 tō pctm ei? fuit gūissimū. Ecclā illa culpa vt iniuria dr maior q; ē indignoz vt
 irronabilioz: puta quā q; fac ē eū a q; bona recepit: cū teneamur bñfacere bñ
 factorib; nris: q; nihil ē qd sic indignationē puocet altissimi dei: sic in gūitudo
 q; est v̄etus v̄esiccās fōtē p̄terat. restē Ber. David ar fuit vald ingē? i factō
 vīe tā enormit agēs ē eū a q; bñficiū verl amor/ vere dilectiōis/ p̄e fidelitatz
 suscepti: tō rōne hui? gū? offendit deū z p̄xim ih factō. Ampli? quātū fuit
 pctm dauid p̄ specialē repugnātiā act? pcti: q; tpe q; possit? fuit a dño custos
 iusticie ad p̄uendū z corrigēdū vīta z pctā/ tā enormit violauit iusticiā. Et
 sic p̄tz q̄nte deformitates fuerūt aggruātes pctm dauid. Hec igit oia tam
 graua scelera ac tante enormitates fuerūt indulta ac relaxata ipsi dauid: q;
 vere recognouit seipm atq; i recordatiōe p̄p̄le iniquitatis ingemuit. Sed videā
 mus sub breuib; ordinē rei geste. Naz mortuo Urta deuotissimo miltre inro
 duxit dauid Bethsabee in domū suā: z facta ē illi vxoz q; peperit ei fillū. Nas
 p̄o nuptias de? nō libent insperit: vt inqt Joseph? vbi s. Jo irat? p̄tra dauid
 vehement misit ad eū Nathan p̄pham q; (teste Josepho) erat vīr vrbānus z sa
 ptens. Hic ventēs ad dauid oblturgationē acerrimā fecit eidē: assignando oēs
 deformitates tam horredī sceleris. Et p̄mo p̄posuit ei familiarē parabolā non
 solū vt aptius p̄demnaret eū: s; vt tpe p̄tra seipm p̄ferret sniam/ q̄si nesciēs qd
 diceret. At g. R̄hde mihi iudiciū. Duo v̄tri erant in ciuitate vna Unus dī
 ues z alter paup;: z diues habebat oues z boues plimos valde: paup; aut nihil
 habebat omnisno p̄ter vnā ouem paruulā quā emerat z nutruerat. Cum autē
 peregrinus venisset ad dūitē: voluit diues exhibere cōtutū peregrino: sed re
 seruās oues suas: tulit ouē paupis z p̄parauit cibos homi q; venerat ad se. Fra
 tus dauid aduersus hoīem illū n̄mis/ dixit ad nathan. Utuit dñs/ qm̄ filius
 mort; est v̄r qui fecit hoc: ouē reddet in quadruplū. Tale sniam p̄tulit David
 q; cū esset in lege moysi pertrissimus: nouerat illud qd scribit. Exodi. xxij. ca.

De lapsu et pnia

Nathan
rāgit oēs
circūstā-
as aggra-
uātes pec-
cātū Dō

Propter
mortem
vite q̄tu-
or filij da-
uid occisi
sunt.

Si q̄s furatus fuerit bouē aut ouē: z occidit. vlt vendit. q̄ncq; boues p vno boue re-
stituet: z q̄rtuor oues p vna oue. Tūc nathan redarguēs dauid assignauit oēs
deformitates ac circūstātas ppetrati sceleris: ita dicens. Tu es ille vīr q̄ fecisti
hāc rē. Iō hec dō dñs de⁹ isrl. Ego vixi te in regē sup isrl: z ego erui te de do-
mo saul: z dedi tibi domū dñi tui. Quare q̄ premissisti p̄bū dñi vt faceres ma-
lū i p̄spectu meo: Utrā erbeū p̄cussisti gladio: z vxorē illi⁹ accepisti in vxorē tū-
bi z interfecisti eū gladio filioꝝ amon: q̄obrem nō recedet gladi⁹ d̄ domo tua
vsq; i sempitnū: z tollā vxores tuas in oculis tuis: z dabo p̄rio tuo: z dormiet
cū vxorib; tuis i ocul' solis hui⁹. In q̄b; p̄bis assignauit nathan septē circūstā-
tias aggrauātes p̄cā dauid: q̄ etiā discutiēde sūt ab eo q̄ verā q̄rit p̄niaz: vt la-
tius apiem⁹ in seq̄ntib;. P̄rio rāgit nathan circūstātia p̄sone peccātis/ cū ait.
Tu es ille vīr q̄ fecisti hāc rē. Secūdo rāgit circūstātia status ac dignitatis/ cum
subdit. Ego vixi te in regē sup isrl. Tertio exp̄mit circūstātia criminis ppetra-
ti/ cū ait. Quare premissisti p̄bū dñi vt faceres malū i p̄spectu meo: vltā erbe-
ū p̄cussisti gladio. Quarto rāgit circūstātia finis/ cū subiūgit dicens. Et vxorē
illi⁹ accepisti tibi i vxorē. I. h̄ sine iterfecisti eū: vt acciperes ei⁹ vxorē i vxorē
tuā. Quinto rāgit circūstātia modi sub q̄ intelligit circūstātia loci: z circūstātia
t̄p̄is/ cū subdit: interfecisti eū gladio filioꝝ amon: i t̄p̄e belli z i loco certamis: z
nō occidisti veneno vlt gladio tuo: s; gladio alieno. s. filioꝝ amon. Iste igit cō-
mīnatiōes q̄s dixit nathan venturas sup dauid ad p̄p̄ adimplere sūt. nā gla-
dius furorē dñi i vltionē sceleris venit i domū dauid. Quia fili⁹ natus ex adul-
terio quē pepit bethsabee/ mortu⁹ est iuxta p̄bū nathan: z absalon fili⁹ dauid
interfecit amon fratrem suū p̄pter stuprū thamar sororis sue: vt b̄. ij. Reg. xij. c.
Frey absalon fili⁹ dauid insurrexit i p̄rem suū inuadere regnū z occide-
re eū. vt d̄. ij. Reg. xv. c. Utrā Absalon fedauit publice p̄cubinas p̄is. sūt da-
uid/ p̄mittēre dño i vltionē sceleris: vt scribit. ij. Reg. xvj. c. S; rādē cū absalon
turpiter fugeret a facie exercit⁹ dauid/ p̄ capillos suspēsus ē sub quercū magnā
Q̄d audies Joab tulit tres lanceas: z infixit eas in corde absalon z mortu⁹ es
vt p̄. ij. Reg. xvij. ca. Salomō etiā fili⁹ dauid occidit Adoniam frēm suū: vt
scribit. ij. Reg. ij. ca. tū q̄ machinabat i eū: tū q̄ petebat Absach i vxorē q̄
fuerat vxor dauid p̄is sui i legē: q̄ vt b̄. i. Reut. xvij. vbi p̄hibet ierem⁹ m̄rimo-
nū cū vxore p̄is. Et sic p̄. q̄ p̄ morte vite mortui sunt q̄rtuor filij dauid. s. p̄-
mus fili⁹ bethsabee/ sc̄ds amon/ tert⁹ absalon/ q̄rt⁹ adonias. Et deniq; mala
pluria secuta sunt in domū dauid iuxta p̄bū p̄he. ij. Reg. xvj. c. Audies autē
Dauid tā difficilē obturgationē expauit ac vehementer turbatus est. Et sic ait
Josephus valde p̄fusus fuit. Iō cū lachrymis ac tristitia ip̄ie se egisse p̄fessus
est: nō ei excusauit p̄cā suū: sed humiliter accusauit/ nec t̄m ore: s; toto cordis de-
siderio recoḡscēs seipm: i gemitu ad dñm. vñ dixit ad nathan. Peccaui dño: vt
dēs aut nathan varios singul⁹/ gemit⁹/ crebra susp̄ritia/ stillātes lachrymas/
verā cordis p̄ritionē ac oris p̄fessionē ip̄ius dauid. Ilico subiūxit dicens. Dñs
q̄z transtulit a te p̄cā tuā/ nō morteris. q. d. q̄uis plā horribilla p̄cā cōmisse-
ris: t̄m q̄ v̄ro dolore cordis teipm recoḡscis. Ideo dñs tibi culpā remittit et
penā mit̄gat. Nā cū sis homicida pessimus: es q̄ppe morte dignus: sed p̄pter
doloris tui acerbitatē ac p̄ritionis veritatē nō morteris i p̄p̄ia p̄sona. s; fili⁹
q̄ nat⁹ est mortet. Dauid igit p̄pter h̄mōi p̄cā artissimā elegit p̄niaz in q̄ cecidit
n̄t psalmū. l. q̄ incipit. Miserere mei de⁹ fm mag. misericōdiaz tuā. Qui psalm⁹
nobilitissimus ac deuotissim⁹ est. Aprus valde ad impetrandū diuinā misericōdiā
Idecirco mētis sollicitudinē ac puritatē extigit: eo q̄ oī affectu sp̄uali ac diuina cō-
tēplatiōe plen⁹ sit. Hinc Chrys. in descriptione hui⁹ psal. l. cupiēs nos reddere
cautos exēplo p̄cōris dauid q̄ lapsus est ad tā ḡuita p̄cā: ita inq̄t Dauid talis
actant⁹ sp̄iffici grām h̄ns in iuuenili etate: senior. q̄ deuict bella: q̄ mille. ad h̄

uersus se machinas supauit/post sobrietate/post modestia/post castitate: cui
obtinuisset regnum et gētes subiugasset et pax vniuersa teneret/tūc negligētior ac
senior factus; p̄spexit em̄ ex aduerso mulierē se lauante: apuit in vanitate oculo
los et suscepit letum sagitte. Audiāt curiosi q̄ pulcritudines p̄siderāt alienas.
Audiāt q̄ spectaculū insanitū theatralib;. David tal' ac rātus Iesus ē: et tu pu
tas te ledi nō posse/qd̄ mime credo si oculos p̄iceris in spēs alienā. Hec Chry
stero. q̄ in eplā ad Saluinā de morte nebidij/eplā incipit: Vereor ne offi
ciū putet ambitio/dr̄ sic: David amicus dei et salomon amabilis et victi sunt q̄si
homines: vt et ruine nobis q̄si ad cautionē et exēpla penitentiā ad salutē prebe
rent. Quis in vīra lubrica lapsum nō meruit. Hec hieron. Ex dictis parz exē
plo dauid q̄nta sit p̄tus seipm ac p̄prias iniquitates recognoscere.

**Exemplū de rege ezechia/ q̄ recognoscēs deū grauit̄ offendisse/singultib;
et gemitib;/ ac steru magno/misericordiam a dño cōsecutus est.**

**Consequēter dicitur q̄ nil melius nil salubrius p̄ salute aīe peccatricis fie
ri pōt/q̄ seipm humiliare ac recognoscere. Hoc autē p̄z exēplo scripsit re
gis ezechie. Qui vt scribit Josephus historice hebre' in. ix. li. antiq̄ra/
tis iudae. c. xliij. Natura benignus/iustus/ac valde religiosus fuit. De cuius
laudib; ac merit; scribit ad plenū. itij. Reg. xvij. xix. et xx. c. et itez in. ij. li. Pa
ral. xxix. xxx. xxxi. et xxxij. c. et itez Esa. xxxvij. xxxvij. xxxix. c. Fuit q̄ppe ezechia
as optim' fili' de pessimo p̄re Achā genitus: sic parit legitur scripsit p̄rem as nascit
Abraā genitorē pessimū habuisse. s. tharā luteorū deorū cultorē: vt ait Chryf. de pessim'
Hic igit ezechias gūl lāguore drent' egrotauit vsq; ad mortē: vt scribit Esa. mo p̄re.
xxxvij. et iiij. Reg. xx. et ij. Paral. xxxij. c. Nō em̄ poterat p̄scim mortis euade
re p̄ viā nature. vñ Joseph' in. x. li. antiq̄tarz iudae. c. ij. dr̄ q̄ lāguor ille gra
uis erat/arq; a medicis despar' adeo q̄ nec tpe ezechias de se/nec ei' amici spēs
vltim' sustinebāt. Ip̄o igit sic egrotate atq; in lecto decumbēte: venit ad eum
esaias p̄pha missus ex pre del/q̄ dixit illi: Ezechia dispone domū tue. s. ordia
negocia regni tui p̄ testamentū: qz morieris tu et nō viues. In hoc loco occur
rit dubitatio. Cū em̄ pena sequat culpā. qz sicut ait Hier. in. j. li. sup Dicheā
p̄ham. Scdm ordinē p̄torū/sit ordo penarū. Ideo q̄ritur. Nunqd ezechias
p̄ctm aliqd̄ horribile commisit eo q̄ tam grauis languor ei accidit: Pro respō
sione nota q̄ iste ezechias/q̄uis natura esset torus pius/clemens/ac religio
sus: nō tñ pōt excusari a p̄cto vane gl̄ie/tactantie/vel supbie. Nam dr̄ ij. Pa
ral. xxxij. c. q̄ n̄ supra bñficia q̄ accepit r̄tribuit: qz eleuati ē co et'. Et idcirco
facta est p̄ eum ira dei: et iudam et hierlm: vt dr̄ ibidem. Iterū supbiuit ezech
chias quando rex babilonis misit ei lras et munera p̄ legatos suos: vñ. itij. Re
gum. xx. ca. dr̄: q̄ letat' est in aduētu ip̄orum/intellige leticia inepta: que proce
dit ex vana gl̄ia et elatiōe mētis. (vt exponit Rico. de ly.) eo q̄ rātus rex de taz
lōginquis partib; misit ad eum tā solennes legatos et munera: Et qz ezechia
as erat diues et inclutus valde/habēs thesauros pl̄mos argēti et auri/et lapi
dis p̄ciosi/aromatū/et armorū diuersi generis: vt dr̄ ij. Paral. xxxij. ca. tō ad sul
ostentationē et tactantiam ostēdit omnes thesauros nuncijs regis babilonis et
omne magnificētiā suam. vt scribit Esa. xxxix. ca. et itij. Regū. xx. ca. et sic dicit
rabbi Salomon: Non solū ostēdit eis omnia que erant in thesauris suis et in
domo sua. sed etiā que secretissime ac reuerentissime seruabant in templo que
nullo modo erāt gentilib; ostēdēda: Sed propter hmōi p̄ctā elatiōis et tactā
tie non fuit ezechias tam graui languore a dño pcussus: qz ista post sanationē
ei' euenerunt: vt dr̄ in loc. pallegar. Itō ad questionē diuersi diuersa dicunt.
Nam rabbi Salomon opinatur q̄ ezechias recusauerit vxorē accipere/qd̄ q̄dez
facere nō debuit: ne linea dauid in regno deficeret/q̄ in chio p̄ succedentes ge
b 2**